

"Zvedeny po Ukraini zvit sudiv pershoi instantsii pro rozhlad sprav u poriadku administratyvnoho sudochynstva za 2020 rik (Forma no. 1-a)" [Summary Report of the Courts of First Instance on the Consideration of Cases in Administrative Proceedings for 2020 (Form no. 1-a)]. Ofitsiyniy veb-portal Sudova vlada Ukrainy. https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2020

Zaluskyi, Yu. "Podatkova mediatsiia. Yevropeyskyi dosvid. Perspektyvy zastosuvannya v Ukraini yak alternatyva podatkovykh sporiv" [Tax Mediation. European Experience. Prospects for Use in Ukraine as an Alternative to Tax Disputes]. <https://www.uaa.org.ua/pub/uploads/articles/uploads2-2014-06-23-005.pdf>

УДК 338.001.36
JEL: D92; G3; L10

СТРУКТУРА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

©2021 ПРОХОРОВА В. В., ЄМЕЛЬЯНОВ О. Ю., КОЛЕЩУК О. Я.

УДК 338.001.36
JEL: D92; G3; L10

Прохорова В. В., Ємельянов О. Ю., Колещук О. Я. Структура джерел фінансування інвестиційної програми підприємств: теоретичний аспект

Підвищення інвестиційної активності підприємств потребує поліпшення використання їх наявних можливостей стосовно фінансового забезпечення реалізації запланованих інвестиційних програм. Мета статті полягає в удосконаленні теоретичних засад обґрунтування структури джерел фінансування інвестиційних програм підприємств у процесі розроблення їх фінансово-інвестиційних стратегій. Установлено основні завдання, які слід вирішувати при розробленні обґрунтованої стратегії фінансування інвестиційної програми підприємства. Запропоновано послідовність обґрунтування структури джерел фінансування цієї програми. При цьому ця послідовність передбачає врахування обмежень на обсяги позикового фінансування інвестиційних проєктів, що дає змогу дотримуватися належного рівня фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Наведено методику опитування власників підприємства про частку належного їм прибутку, яку вони погодяться інвестувати в розвиток свого підприємства за певної прибутковості такого інвестування. Розроблено механізм перерахунку часток власників підприємства в його пайовому капіталі після реалізації запланованої інвестиційної програми. Перспективою подальших досліджень за даним напрямом є збільшення кількості видів джерел фінансування, які беруться до розгляду при розробленні послідовності обґрунтування структури джерел фінансування інвестиційної програми підприємства. Зокрема, необхідним є оцінювання можливостей застосування залучених джерел фінансування інвестиційних програм, тобто внесків сторонніх осіб у пайовий капітал підприємств.

Ключові слова: підприємство, інвестиційна програма, джерело фінансування, стратегія, прибуток, кредит.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-325-330>

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Формул.:** 2. **Бібл.:** 12.

Прохорова Вікторія Володимирівна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки та менеджменту, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

E-mail: vkprohkorova@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2552-2131>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/3623441/viktoriya-prohkorova/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203623016>

Ємельянов Олександр Юрійович – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: Oleksandr.Y.Yemelianov@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1743-1646>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2024967/olexandr-yemelianov-oleksandr-yemelianov/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57201645794>

Колещук Орест Ярославович – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: orest.y.koleshchuk@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8995-5206>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2024393/orest-koleshchuk/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208388586>

UDC 338.001.36
JEL: D92; G3; L10

Prohkorova V. V., Yemelianov O. Yu., Koleshchuk O. Ya. Structure of Sources of Financing the Enterprises' Investment Program: The Theoretical Aspect
Increasing the investment activity of enterprises requires improving the use of their existing opportunities to financially ensure the implementation of planned investment programs. The article is aimed at improving the theoretical bases for substantiating the structure of sources of financing the investment programs of enterprises in the process of developing their financial and investment strategies. The main tasks that should be solved in the development of a substantiated strategy for financing the investment program of enterprise are determined. A substantiation sequence of the structure of sources of financing of this program is proposed. At this, the sequence involves taking into account restrictions on the amount of borrowed financing of investment projects, which makes possible to maintain an adequate level of financial stability of economic entities. A methodology of surveying the owners of an enterprise about the share of their profit that

they will agree to invest in the development of their enterprise upon the condition of a certain profitability of such investment, is presented. A mechanism for recalculation of shares of the owners of enterprise in its share capital after the implementation of the planned investment program is elaborated. Prospect for further research in this direction is to increase the number of types of sources of financing that are taken into consideration in the development of a substantiation sequence of the structure of sources of financing of the investment program of enterprise. In particular, it is necessary to evaluate the possibilities of using the attracted sources of financing of investment programs, that is, contributions of third parties to the share capital of enterprises.

Keywords: enterprise, investment program, source of financing, strategy, profit, credit.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Formulae:** 2. **Bibl.:** 12.

Prokhorova Viktoriia V. – D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department, Department of Economics and Management, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy (16 Universytetska Str., Kharkiv, 61003, Ukraine)

E-mail: vkprokhorova@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2552-2131>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/3623441/viktoriya-prokhorova/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203623016>

Yemelianov Oleksandr Yu. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor, Department of Economics and Business Investment, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: Oleksandr.Yemelianov@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1743-1646>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2024967/oleksandr-yemelianov-oleksandr-yemelianov/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57201645794>

Koleshchuk Orest Ya. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor, Department of Economics and Business Investment, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: orest.y.koleshchuk@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8995-5206>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2024393/orest-koleshchuk/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208388586>

Забезпечення довгострокового зростання економіки України потребує суттєвого збільшення обсягів інвестиційних ресурсів, які вкладаються у реалізацію програм та проектів економічного розвитку вітчизняних підприємств. На даний час ці обсяги є недостатніми, що, серед іншого, зумовлено неповним використанням підприємствами наявного в них фінансового потенціалу їх інвестиційної діяльності. Своєю чергою, однією з причин, що викликають недостатню реалізацію потенціалу фінансового забезпечення інвестиційної діяльності багатьох українських підприємств, є низький рівень компетентності їх власників і менеджерів у питаннях обґрунтування структури джерел фінансування програм інвестиційних заходів, спрямованих на підтримання сталого економічного розвитку суб'єктів господарювання.

Слід відзначити, що питання оцінювання та планування інвестиційної діяльності підприємств, зокрема її фінансового забезпечення, знаходяться в центрі уваги багатьох науковців. Значних успіхів у вирішенні цих питань досягли вітчизняні науковці, зокрема: М. В. Гараєв [1], Т. В. Євась і В. С. Соколовський [2], В. О. Кунцевич [3], Т. Ю. Кучерук та О. М. Вовк [4], А. С. Ларка [5], В. В. Лесінський зі співавторами [6] та ін. Також зазначені питання детально розглянуті в наукових працях низки зарубіжних учених, зокрема таких, як М. Bhalli, S. Hashmi, A. Majeed [8], S. Choi et al. [9], J. Detemple, Y. Kitapbayev [10], A. S. Gill et al. [11], F. A. Jude, N. Adamou [12] та ін.

Серед іншого, науковцями запропоновано підходи до оцінювання інвестиційного та фінансового потенціалу підприємств, проаналізовано переваги та недоліки використання тих чи інших джерел фінан-

сування інвестиційної діяльності, розроблено методи оцінювання доцільності їх застосування тощо. Водночас питання обґрунтування структури джерел фінансування інвестиційних програм підприємств на даний час не є остаточно вирішеним і потребує проведення його подальшого дослідження.

Мета статті полягає в обґрунтуванні структури джерел фінансування інвестиційних програм підприємств у теоретичному аспекті у процесі розроблення їх фінансово-інвестиційних стратегій.

На вибір фінансово-інвестиційної стратегії будь-якого підприємства суттєво впливають різні види чинників. Серед них, зокрема, слід зазначити і суб'єктивні фактори такого впливу, насамперед, наявні уподобання власників фірми стосовно розподілу величини її прибутку за двома головними напрямками – на споживання та на нагромадження. Якщо підприємство є господарським товариством (наприклад, акціонерним або товариством з обмеженою відповідальністю), то пропорція розподілу його прибутку на споживання та нагромадження залежатиме від узагальненої, певним чином узгодженої думки всіх власників підприємства стосовно цієї пропорції. Необхідно також зазначити, що розроблення обґрунтованої стратегії фінансування інвестиційної програми підприємств повинно забезпечувати вирішення низки взаємопов'язаних завдань, а саме:

1) встановлення переліку інвестиційних заходів, реалізація яких є доцільною, з урахуванням їхньої очікуваної рентабельності й обмежень у обсягах інвестицій, що можуть надійти з певного джерела коштів. При цьому рентабельність у даному випадку

повинна обчислюватися як відношення очікуваного середньорічного приросту чистого прибутку підприємства внаслідок реалізації ним певного інвестиційного заходу до необхідної величини обсягів інвестицій у здійснення цього заходу. За таких умов ухвалення остаточного інвестиційного рішення щодо включення певного заходу в інвестиційну програму може та повинне виконуватися саме на стадії розроблення плану її фінансового забезпечення. Цей момент зумовлений, зокрема, тим фактом, що це рішення вимагає зіставлення очікуваної рентабельності запланованих заходів із вартістю (ціною) залучення коштів із тих або інших джерел фінансування провадження інвестиційної діяльності компанії (насамперед, зі ставкою кредитного відсотка);

2) *визначення частки прибутку фірми, яку її власники погодяться вкласти в реалізацію інвестиційної програми.* При цьому слід враховувати фактори двох видів: об'єктивні (для прикладу, очікувану рентабельність цієї програми) та суб'єктивні (скажімо, схильність тих чи інших власників фірми до спрямування належного їм прибутку на нагромадження її капіталу). Очевидним є те, що вирішення цього завдання безпосередньо пов'язане із проведенням важливого різновиду планових розрахунків, а саме – із визначенням параметрів дивідендної політики підприємства, і потребує попереднього узгодження інтересів усіх (або, принаймні, більшості) власників фірми;

3) *встановлення переліку всіх можливих джерел фінансового забезпечення інвестиційної програми фірми та визначення оптимальної або, принаймні, раціональної частки кожного з цих джерел у загальному обсязі інвестицій, необхідних для здійснення інвестиційної програми компанії.*

У подальшому доцільно розглянути особливості обґрунтування структури джерел фінансування інвестиційної програми підприємства у випадку, якщо можливими джерелами такого фінансування виступають прибуток підприємства та банківський кредит. Тоді послідовність цього обґрунтування з одночасним вирішенням двох інших перелічених вище завдань розроблення стратегії фінансування інвестиційної програми передбачатиме реалізацію таких головних етапів:

1. Збирання вхідної інформації, до якої, пересім, належить інформація щодо потреб в інвестиціях з метою реалізації кожного попередньо запланованого інвестиційного заходу із забезпечення економічного розвитку фірми, а також дані про очікуваний середній річний прибуток унаслідок здійснення кожного такого заходу. Необхідними є відомості про наявну на даний момент часу величину часток власного та позикового капіталу суб'єкта господарювання; частку кожного власника цього суб'єкта в пайовому (зареєстрованому) його капіталі; прогнозний річний обсяг чистого прибутку підприємства в разі відмови від реалізації інвестиційної програми тощо.

2. Проведення опитування усіх власників досліджуваного підприємства щодо частки належної їм (відповідно до теперішніх часток у пайовому капіталі фірми кожного із власників) величини чистого прибутку, яку вони погодяться вкласти у здійснення інвестиційної програми залежно від очікуваного рівня її рентабельності. Це опитування слід виконувати за допомогою анкетування; у кожній анкеті потрібно вказати теоретично можливі величини рентабельності інвестиційної програми, і кожен власник фірми повинен проставити відповідні прийнятні з його точки зору частки вирахування з належного йому чистого прибутку фірми на реалізацію інвестиційних заходів з її економічного розвитку (табл. 1). Тоді, базуючись на результатах такого опитування та іншої інформації, отриманої на попередньому етапі послідовності обґрунтування структури джерел фінансування інвестиційної програми підприємства, можна визначити загальну величину прибутку підприємства, яку його власники погодяться інвестувати в інвестиційну програму за даного рівня її рентабельності (табл. 2).

3. Обчислення рентабельності кожного запланованого інвестиційного заходу (діленням очікуваного прибутку від реалізації відповідного заходу на необхідні для цього інвестиції) та подальше ранжування таких заходів у порядку зниження ступеня рентабельності інвестицій в їхню реалізацію. У такому порядку ці заходи повинні включатися в інвестиційну програму суб'єкта господарювання при її формуванні.

4. Здійснюючи поступове включення заходів в інвестиційну програму фірми, виконується обчислення сукупної рентабельності заходів, які заплановано включити у програму, і на підставі цього показника **розраховується загальний обсяг прибутку,** який власники досліджуваного підприємства будуть згодні вкласти в реалізацію інвестиційної програми.

При цьому, якщо на деякому етапі такої величини буде недостатньо для провадження програми, тоді слід розглянути можливість часткового її фінансування за рахунок кредиту (рис. 1). Проте за таких умов має забезпечуватися певна, наперед встановлена, раціональна структура наявного капіталу компанії. Інакше кажучи, наявна частка позикового капіталу компанії в загальній величині її капіталу після отримання кредитів для фінансування запланованої інвестиційної програми не повинна бути більшою за її заздалегідь встановлений граничний розмір; при цьому сукупна рентабельність програми не повинна зменшуватися.

Тоді завдяки частковому залученню кредитних коштів сукупна рентабельність інвестиційної програми може зрости, і тому заходи, які було відкинуто раніше внаслідок перевищення наявних можливостей їх фінансування за рахунок прибутку суб'єкта господарювання, слід знову оцінити стосовно можливості їхнього фінансування за рахунок цього прибутку.

Таблиця 1

Уніфікована форма опитування власників щодо визначення обсягу реінвестованого прибутку підприємства

Власники підприємства	Частка належного прибутку кожного власника підприємства, яку він погодиться інвестувати в розвиток цього підприємства, якщо рентабельність такого інвестування становитиме				
	Від a_1 до a_2	...	Від a_i до a_{i+1}	...	Від a_{n-1} до a_n
B_1					
...					
B_j					
...					
B_m					

Джерело: авторська розробка.

Таблиця 2

Визначення обсягу реінвестованого прибутку підприємства

Власники підприємства	Планова величина чистого прибутку підприємства	Частка кожного власника у пайовому капіталі підприємства	Належний кожному власнику прибуток	Величина належного прибутку кожного власника підприємства, яку він погодиться інвестувати в розвиток цього підприємства, якщо рентабельність такого інвестування становитиме				
				Від a_1 до a_2	...	Від a_i до a_{i+1}	...	Від a_{n-1} до a_n
B_1								
...								
B_j								
...								
B_m								
Разом		1,000						

Джерело: авторська розробка.

5. Завдяки проведеним розрахункам **визначається остаточний перелік тих інвестиційних заходів із забезпечення економічного розвитку фірми, які потраплятимуть у її інвестиційну програму**, а також **обсяги як власних, так і позикових коштів**, що необхідні для фінансування цієї програми.

6. **Виконується перерахунок часток власників фірми в її пайовому (зареєстрованому) капіталі** із урахуванням частки прибутку компанії, яку власники погодяться вкласти в її інвестиційну програму. З метою проведення такого перерахунку можна скористатися формулою:

$$\alpha_{nj} = \frac{K \cdot \alpha_j + K_j}{K + K_3}, \quad (1)$$

де α_{nj} – нова частка j -го власника підприємства в його пайовому капіталі після здійснення інвестування належної цьому власнику частини чистого прибутку підприємства в реалізацію інвестиційної програми, частки одиниць; K – величина пайового капіталу підприємства до реалізації інвестиційної програми, грошових одиниць; α_j – частка j -го власника підприємства в його пайовому капіталі до реалізації інвестиційної програми, частки одиниць; K_j – прийнятний

для j -го власника обсяг інвестицій у реалізацію інвестиційної програми підприємства за рахунок належної цьому власнику частини чистого прибутку, грошових одиниць; K_3 – загальний обсяг коштів, який буде вкладено в реалізацію інвестиційної програми підприємства за рахунок його чистого прибутку:

$$K_3 = \sum_{j=1}^m K_j, \quad (2)$$

де m – кількість власників досліджуваного підприємства.

Таким чином, перерахунок часток власників підприємства в його пайовому капіталі дає можливість врахувати вподобання кожного з цих власників стосовно прийнятної для нього пропорції розподілу чистого прибутку компанії на споживання та на нагромадження. Це дасть змогу достатньою мірою задіяти потенціал фінансування інвестиційної програми підприємства за рахунок власних джерел коштів.

ВИСНОВКИ

Розроблення обґрунтованої стратегії фінансування інвестиційної програми підприємств повинно

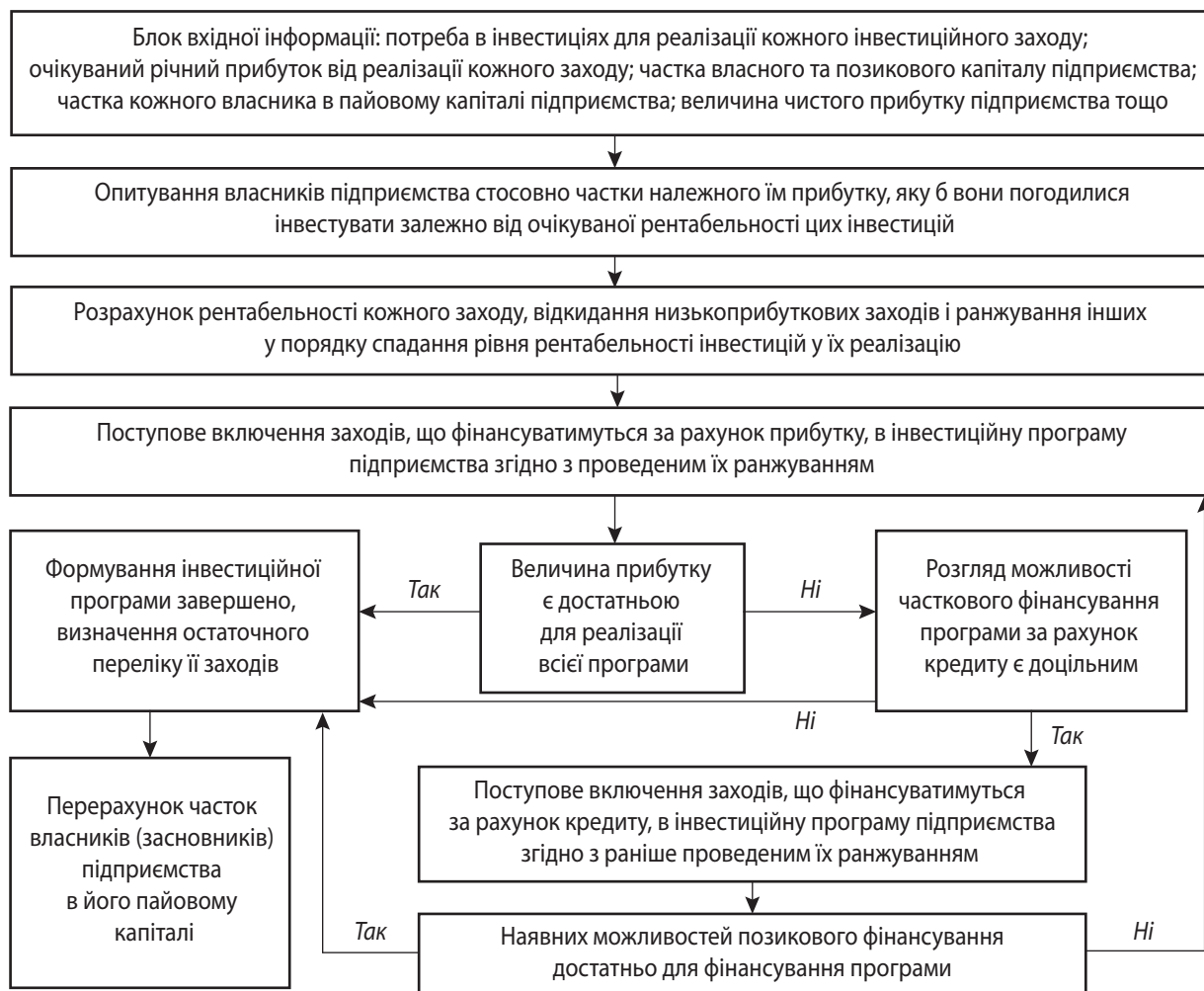

Рис. 1. Процес визначення структури джерел фінансування інвестиційної програми підприємства (реінвестування прибутку підприємства та банківський кредит)

Джерело: авторська розробка.

забезпечувати вирішення низки взаємопов'язаних завдань, а саме:

- ✦ встановлення переліку інвестиційних заходів, реалізація яких є доцільною, з урахуванням їхньої очікуваної рентабельності й обмежень у обсягах інвестицій, що можуть надійти з певного джерела коштів;
- ✦ визначення частки прибутку фірми, яку її власники погодяться вкладати в реалізацію її інвестиційної програми;
- ✦ встановлення переліку всіх можливих джерел фінансового забезпечення інвестиційної програми фірми та визначення оптимальної або, принаймні, раціональної частки кожного з цих джерел у їх загальному обсязі інвестицій, необхідних для здійснення інвестиційної програми компанії.

Запропонована в роботі послідовність обґрунтування структури джерел фінансування інвестиційної програми підприємства дає можливість вирішити одночасно і два інші з перелічених завдань розроблення стратегії фінансування цієї програми.

При цьому запропонована послідовність дій передбачає врахування обмежень на обсяги позикового фінансування інвестиційних проектів, що дає змогу дотримуватися належного рівня фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Окрім того, наведений механізм перерахунку часток власників підприємства в його пайовому капіталі дає можливість урахування вподобання кожного з цих власників стосовно прийнятної для нього пропорції розподілу чистого прибутку компанії на споживання та на нагромадження. Це дозволить достатньою мірою задіяти потенціал фінансування інвестиційної програми підприємства за рахунок власних джерел коштів.

Водночас, у статті розглядалися лише два джерела фінансування інвестиційної програми підприємств – їх прибуток і банківський кредит. Тому перспективою подальших досліджень за даним напрямом є збільшення кількості видів джерел фінансування, які беруться до розгляду при розробленні послідовності обґрунтування структури джерел фінансування інвестиційної програми підприємства.

Зокрема, необхідним є оцінювання можливостей застосування залучених джерел фінансування інвестиційних програм, тобто внесків сторонніх осіб у пайовий капітал підприємств. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Гараєв М. В. Інвестиційний потенціал підприємств залізничного транспорту: формування та розвиток. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 96–99. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.7.96
2. Євась Т. В., Соколовський В. С. Інвестиційна привабливість підприємства та фактори, що на неї впливають. *Подільський науковий вісник*. 2017. № 2. С. 61–64.
3. Кунцевич В. О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. № 7. С. 123–130.
4. Кучерук Т. Ю., Вовк О. М. Економічне обґрунтування комплексної оцінки інвестиційного потенціалу авіа-підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2008. № 3. С. 11–15.
5. Ларка Л. С. Обґрунтування господарських рішень, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства. *Вісник НТУ «Харківський політехнічний інститут»*. 2017. № 46. С. 100–103. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/34133/1/vestnik_KhPI_2017_46_Larka_Obgrunt_hospodar_rishen.pdf
6. Lesinskiy V. et al. Substantiation of Projects that Account for Risk in the Resource-Saving Technological Changes at Enterprises / Lesinskiy V., Yemelyanov O., Zarytska O., Symak A., Koleshchuk O. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2018. Vol. 6. No. 1. P. 6–16. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2018.149942>
7. Lesinskiy V. et al. Devising a Toolset for Assessing the Potential of Loan Financing of Projects Aimed at Implementing Energy-Saving Technologies / Lesinskiy V., Yemelyanov O., Zarytska O., Symak A., Petrushka T. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2021. Vol. 4. No.13. P. 15–33. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.238795>
8. Bhalli M., Hashmi S., Majeed A. Impact of Credit Constraints on Firms Growth: A Case Study of Manufacturing Sector of Pakistan. *Journal of Quantitative Methods*. 2017. Vol. 1. No. 1. P. 4–40. DOI: <https://doi.org/10.29145/2017/jqm/010102>
9. Choi S., Furceri D., Huang Y., Loungani P. Aggregate uncertainty and sectoral productivity growth: The role of credit constraints. *Journal of International Money and Finance*. 2018. Vol. 88. P. 314–330. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2017.07.016>
10. Detemple J., Kitapbayev Y. Optimal Investment under Cost Uncertainty. *Risks*. 2018. Vol. 6. Iss. 1. P. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.3390/risks6010005>
11. Gill A. S., Mand H. S., Sharma S. P., Mathur N. Factors that Influence Financial Leverage of Small Business Firms in India. *International Journal of Economics and Finance*. 2012. Vol. 4. No. 1. P. 33–45. DOI: <https://doi.org/10.5539/ijef.v4n3p33>
12. Jude F. A., Adamou N. Bank Loan Financing Decisions of Small and Medium-Sized Enterprises: The Significance of Owner/Managers' Behaviours. *International Journal of Economics and Finance*. 2018. Vol. 10. No. 5. P. 231–241. DOI: <https://doi.org/10.5539/ijef.v10n5p231>

УДК 368.1:338.1 (477)
JEL: G14; G22; O16

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

©2021 ЖАБИНЕЦЬ О. Й.

УДК 368.1:338.1 (477)
JEL: G14; G22; O16

Жабинець О. Й. Особливості та пріоритети розвитку ринку страхових послуг в умовах пандемії COVID-19

У статті здійснено аналіз особливостей, тенденцій і пріоритетів розвитку ринку страхових послуг в Україні в умовах пандемії COVID-19. Зокрема, проаналізовано основні показники розвитку ринку страхування протягом пандемічного 2020 р. і здійснено порівняння зазначених показників із 2019 р. Виділено основні чинники, які в сьогодиншніх реаліях спонукатимуть споживачів до купівлі страхового захисту, висвітлено особливості взаємодії страхувальників зі страховими компаніями при укладенні договорів страхування під час карантинного періоду. Встановлено, що розвиток ринку страхових послуг в Україні в умовах глобальної пандемії коронавірусу та в нових регулятивних умовах характеризувався активним упровадженням у діяльність страхових компаній інноваційних технологій та «очищенням» ринку від слабких і неефективних компаній. Доведено, що за основними показниками розвитку ринок зазнав незначної рецесії, а отже, вплив пандемії на ринок страхування в Україні можна вважати помірним. З'ясовано, що ключовими факторами при виборі страхової компанії для купівлі страхового захисту сьогодні є: можливість придбати страхову послугу в Інтернеті; індивідуальні тарифи для кожного споживача, що базуються на їх конкретних потребах; наявність простого у використанні мобільного застосунку. Таким чином, страхові компанії, які зможуть швидко реорганізувати свою ІТ-інфраструктуру, щоб спростити доступ клієнтів до страхових послуг, забезпечивши найбільш зручний спосіб (канал) взаємодії, та запропонувати продукти, що найкраще відповідають їх способу життя та потребам, будуть зміцнювати довіру споживачів і розвивати свій бізнес у рамках тих споживчих екосистем, які формуються в сьогодиншніх турбулентних умовах розвитку.

Ключові слова: ринок страхових послуг, страхові компанії, пандемія COVID-19, диджиталізація, основні показники розвитку, продажі та врегулювання збитків онлайн.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-330-336>

Рис.: 3. Бібл.: 12.